

“SAFRANBOLU’DA ZAMAN”DAN, “ZAMANDA SAFRANBOLU”YA ...(*)

Kızıltan ULUKAVAK

Safranbolu 42 yıl sonra ikinci bir belgesel filmin; “Zamanda Safranbolu”nun konusu oldu. Safranbolu’ya ilişkin ilk belgesel film, bilindiği üzere “Safranbolu’da Zaman”dı. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ile Safranbolu Belediyesi’nin eşgüdümünde 1970’li yılların ortalarında düzenlenen “Safranbolu Mimarlık Değerleri ve Folkloru Haftaları”yla Safranbolu’nun yazılı ve görsel yayın organlarında yurt düzeyinde ilgi odağı olması ve bir çok kurum gibi Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu’nun da bu gelişmeden etkilenmesi sonucu, “Safranbolu’da Zaman” belgeselinin çekimi, Kurumun rahmetli Başkanı Sayın Çelik GÜLERSOY’un kararıyla gerçekleştirilmişti.

Bu ilk belgesel, ünlü yönetmen merhum Sayın Süha ARIN’ın çok önemli bir yapıtıdır .Belgeselin çekimi, Safranbolu’da 1976 sonbaharında gerçekleşir. Belgesel; görüntüleriyle, müziğiyle, seslendirmesinde kullanılan sözcüklerle, ses tonuyla bir hayıflanmayı; önüne geçilemeyecek mutlak bir yok oluşun hüznünü içerir. Örneğin film, “*Ve düşen damlalar gibi akıp geçen zaman, alıp götürdü birçok şeyi Safranbolu’dan*” diye bir şiirin ilk dizesiyle başlayıp, yakın geleceğe yönelik dramatik bir öngörü içerecek biçimde, “*Anı olur zaman içinde Safranbolu, tarih olur; masal olur evvel zaman içinde Safranbolu*” sözleriyle son bulur.

Ne büyük bir mutluluktur ki, bu öngörü gerçekleşmez; umulanın ya da beklenenin aksine, kamuoyunda Safranbolu kaderine terkedilmemelidir inancı egemen olur. 1977 yılında Antalya Film Festivalinde, kendi dalında birincilik ödülüne de layık bulunan Safranbolu’da Zaman belgeseli, Şubat/1977’de gösterimine başlanmasıyla birlikte, Safranbolu’nun korunmasının ivme kazanmasında önemli etmenlerden biri olma özelliği kazanır.

Bu yıl Safranbolu Kültür ve Turizm Vakfı tarafından yapımı gerçekleştirilen ikinci belgesel, “Zamanda Safranbolu” belgeseli ise, yıllar önce yoğun çabalar ve güç koşullar içerisinde başlatılan Safranbolu’yu koruma olayının, günümüzde ulaştığı kazanımları sergilemektedir. Bir başka anlatımla, Safranbolu’nun, deyim yerindeyse mitolojideki “Phoenix (Feniks) kuşu” gibi, yeniden doğuşunu gözler önüne sermekte; aradan geçen uzun yıllar içerisinde kent, çok değişik sosyal ya da siyasal görüşten kişi ve gruplarca yönetilse de; film, Safranbolu’yu koruma kararlılık ve duyarlılığından ödün verilmediğini göstermektedir

Safranbolulular, “Kendini Koruyan Kent Safranbolu”, “Başka Safranbolu Yok”, “Korumanın Başkenti Safranbolu” nitelendirmelerini çok sık yinelerler. Bunların, kulağa hoş gelen tekerlemeler ya da temelsiz ve yersiz övünmeler olmayıp, bir gerçeğin özlü biçimde dillendirildiği söylemler olduğunu, “Zamanda Safranbolu” belgeselini seyredenlerin duraksamaksızın kabulleneceği söylenebilir.

. Belgesel, çok değerli yönetmenler Nesli ÇÖLGEÇEN, Kemal SEVİMLİ ve Yalçın YELENCE ile arkadaşlarının ürünüdür. 42 yıl önceki “Safranbolu’da Zaman” belgeselinin yönetmeni rahmetli Süha ARIN’ın, o yıllardaki öğrencileri olan Sayın Yönetmenler belgesele, Safranbolu’nun tüm özellik ve güzelliklerini büyük bir ustalıkla yansıttıkları ve böylece kentin UNESCO Dünya Miras Listesi’nde yer almasının haklılığını kanıtladıkları için kutlanmalıdır.

Belgeselin galası, İstanbul Maslak’taki TİM’de (Türker İNANOĞLU Gösteri Merkezi) 21.12.2018 akşamı, Safranbolu’dan gidenler ile İstanbul’da yerleşik Safranboluluların da yoğun ilgisiyle oluşan, kalabalık bir topluluğun katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

“Zamanda Safranbolu” belgeselinin yapımını gerçekleştiren Safranbolu Kültür ve Turizm Vakfı ile galası için İstanbul’daki salonunu tahsis eden ve birkaç gün önce, 2018 yılı “Cumhurbaşkanlığı Sanat ve Kültür Büyük Ödülü”ne layık bulunan Sayın Türker İNANOĞLU, Safranboluluların takdir ve şükran duygularını, bir kez daha hak etmiş bulunuyorlar.

(*) 25.12.2018 tarihli Safranbolu Ekspres Gazetesi’nde yayımlanmıştır.